

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1909. augusztus 29.

193. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. Egy óra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Gazdasági krízis felé.

A nyári uborkaszézőnt nagyon kellemetlenül szakították félbe a külföldi események, amelyek bennünket is sokkal közelebről fognak érinteni, mint első pillanatban gondoltuk. Az egész világ egy falu, szokás mondani, de sehol annyira nem igaz ez, mint ha a világ gazdasági fejlődését nézzük, mert nem lehet olyan fontos külföldi esemény, mely a mi gazdasági helyzetünkre is nagy befolyást ne gyakorolna.

Aki most a spanyolországi eseményekben nem lát egyebet, mint egy forrongó ország külső és belső zavarait, azt hisszük, nem mérlegeli eléggé azokat a fontos gazdasági következményeket, amelyek ennek a spanyol-kabyl háborúnak nyomán fognak járni s amelyet mi épp úgy meg fogunk érezni, mint Európa minden országa, ha közvetlenül nem vagyunk is érdekelve sem Afrikában sem a spanyol pénzpiacra.

Most egyelőre nem arról van szó, mint 111 évvel ezelőtt, a spanyol-amerikai háboru idején, a spanyol járadék névértékének 37 százaléka süllyedjen. De ha ez be is következne, bennünket ez nem igen sujtana, mert hisz mi Spanyolország hitelezői nem vagyunk, s így bennünket azon a révén nem igen érhetne számbaveendő veszteség.

De a háboru rengeteg költséggel jár, Spanyolország szegény, s azt a sok száz milliót, amibe ez a háboru kerülni fog, sem adó-emeléssel, sem pedig belső kölcsönrel fedezni nem tudja. A háboru révén tehát az internacionális pénzpiac új papírral fog megterhelhetni amely éppen azért, mert ma a spanyol járadék alacsony árfolyamu s mert háboru céljaira az emissió mindig nagyon drága, rengeteg tőkét fog elvonni a világpiacon.

Az orosz-japán háboru majdnem hat milliárdnyi tőkét kötött le s ennek hatását még ma is érezzük. Franciaország politikai szerződést kötött Spanyolországgal s szükség esetére fegyveres segítséget is helyezett kilátásba. De ha a szerződést nem publikálták volna is, kétségtelen, hogy Spanyolország most előharcosa csak Afrikában Franciaországnak, s hogy Franciaország morális kötelezettségben van vele szemben, hogy a háborus költségek előteremtésében is segítségére siessen.

A francia pénzpiac tehát okvetlen megnyílik az ujonnan kibocsátandó spanyol járadék számára. De az a rokon kötelék, mely a spanyol királyi családot az angolhoz fűzi, valószínűvé teszi, hogy Anglia is, amely különben is mindig hajlandó az exotikus papírok befogadására, szintén sok milliót fog ismét spanyol járadékokba fektetni.

Ha tehát a spanyol-kabil háboru nem lesz is oly nagy arányu, mint volt az orosz-japán s ha a francia és angol piac nem is vesz magára akkora terhet, mint vett akkor,

kétségtelen, hogy egy fél milliárd lesz ez a minimális összeg, amire Spanyolországnak részint közvetlenül a háboru céljaira, részint pedig a tönkrement és még tönkremenendő hadiszerek pótlására szüksége lesz.

Azt a fél milliárdot pedig, melyet ily hirtelen vonnak el az európai piactól, a gazdasági élet egész Európában meg fogja majd sínyleni.

De azt sem szabad elfeledni, hogy Anglia egy millió font sterlinget szavazott meg a rapokban újabb flottaszaporításra, hogy tehát ez a tőke is elvonatik legközelebb a gazdasági produktiótól. Az orosz cár nyugoteurópai látogatásának is egy újabb orosz kölcsön lesz az eredménye s Japán is már hónapok óta tapogatózik Angliában, hogy egy újabb kölcsön elhelyezése az angol tőzsdén rövid időn belül lehetséges volna-e.

Európa két kincstára, Franciaország és Anglia az ősszel előreláthatólag nagyon igénybe lesz véve.

Ilyen körülmények közt igazán aggodalommal gondolhatnak Ausztria és Magyarország kormányai arra, hogy azt az ötszáz milliót, amit az annexió költségei fedezésére kölcsön útján kell majd előteremteniök, hogyan, és hol szerzik majd be. Olyan ma a helyzet, hogy számunkra az egyedüli piac most Németország, ha a német pénzpiac helyzete most olyan volna, hogy számunkra ekkora kölcsönt nyújthatna.

Németország még ma sem heverte ki az 1907. évi gazdasági krízis pusztításait s a német birodalmi és a porosz kölcsön elhelyezésének hihetetlen nehézségei még mindig lehetlenné teszik azt, hogy a német pénzpiac legjobb akarata mellett is teljes mértékben rendelkezésünkre álljon.

Az új kölcsön felvétele tehát kormányaink számára igen nagy nehézségekkel fog járni. Pedig kölcsönre okvetlen szükség lesz. Nemcsak azért mert hitelezőinket kell kifizetni, hanem azért is, mert refundálni kell azokat a milliókat, melyeket a két kormány a közös hadügyminiszternek előlegképpen rendelkezésére bocsátott.

Főleg Magyarországra nehezdednek óriási súlylyal az annexió költségei, mert az összes pénztári készlet s a legszükségesebb vasuti beruházásokra megszavazott összegek is a közös pénzügyminiszternek adattak át háborus célokra. Ezeket okvetlen vissza kell még az ősszel téríteni, mert máskülönbén olyan vasuti mizériáknak nézünk elébe, melyekhez képest gyerekjáték volt az 1907. évi, pedig akkor majdnem megállt az egész vasuti forgalom.

Ilyen kényszerítő körülmények közt felveendő kölcsön, még ha sikerül is, előreláthatólag nagyon drága. Ennek kamat és amortizációs terhe tehát óriási lesz. Ha mindehhez még hozzászámítjuk az idej rossz termést, mely Magyarország lakosságának bevételeit

majdnem kétszáz millióval csökkenti a tavalyihoz képest és figyelembe vesszük, hogy állami költségvetésünkben a deficit már évek óta csak lepleztetik, akkor mindenki átláthatja, hogy gazdasági krízis elé megyünk s hogy egész iparpártolási akciónk és az egész beruházási program, melyet a képviselőház olyan lelkesedéssel szavazott meg, pusztán illúzióvá süllyed. Hosszu időre egész gazdasági erőnket le fogja kötni az elmúlt esztendő pusztításainak helyrehozása, de gazdasági életünk erőteljes fejlődésére még csak gondolnunk sem lehet.

— **A horvát pártok köréből.** Zágrábból jelenti tudósítónk: A „Narodna Obrana” szerint a Starcevic Mile dr. vezetése alatt álló Starcevic-párti disszidenseknek és a Radics-féle parasztpártiak fuziója küszöbön van. Radics István parasztpárti képviselő az idézett lap szerint az együttműködésre, illetőleg a fuzióra vonatkozólag írásbeli ajánlatot tett a disszidens-párt vezetőségének. A Starcevic-párti disszidensek azt válaszolták erre, hogy az esetéről-esetre való együttműködést nem helyeslik, de a fuzióba hajlandók belemenni, ha a parasztpárt az 1894-iki program alapjára áll, annak szellemét érintetlenül hagyja és a Starcevic-féle disszidensek kulturális programját magáévá teszi. Radics képviselő erre kijelentette, hogy az 1894-iki programot elfogadja. A többi követelésre most folynak a tárgyalások, amelyek már legközelebb alkalmazhatók a két párt fuziójával végződnek.

UJDONSÁGOK.

— **Ünnepély Abbaziában.** Az abbaziai ünnepélyt rendező bizottság ma este a Kvarnero kávéház előtt mulatságot rendez kalap- és toilette versenyyel egybekötve. Ezen alkalommal a Magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság utolsó gőzöse este 11 órakor indul.

— **A baja-báttaszéki vasut megnyitása.** A baja-báttaszéki vasut műtanrendőri bejárását tegnap tartották meg. A bizottság a vonalat rendben találta s délután el is indult az első személyvonat. Ezzel tehát teljesedésbe ment a vidéki érdekltség régi óhajta. A vasuti vonal készen van és teljesíteni fogja üdvös hivatását az ország gazdaságának a szolgálatában. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter méltányolta a vasut érdekében nála járt monstre-deputáció kérelmét s a vasuti vonalat, a megszabott idő előtt, sürgősen forgalomba helyezte. A bejárás délelőtt fél tizenegy órakor kezdődött. A kereskedelmi miniszteriumot Horváth Károly főfelügyelő, az államvasutakat Ofner József üzletvezető helyettes, Baja várost Ambrozovits Lajos főispán és Hegedüs polgármester, Tolna vármegyét Bezeredy főispán és Pestmegyét Melczer főszolgabíró képviselte. A miniszter kiküldöttjeit Baján Horváth kir. tanácsos üdvözölte. A bizottságokat vivő vasut elindult s a legnagyobb pontossággal érkezett meg Báttaszékre. A bizottság a vonalat teljesen rendben találta s azt a közölgalomnak átadta. Báttaszéken Bezeredy főispán üdvözölte a bizottságot. Meleghangu beszédben tolmácsolta a megyéknek Kossuth Ferenc miniszter és Sztérynyi József államtitkár iránt megnyilvánuló háláját. Fejtegette az országos érdekeket,

amelyek a vasut megnyitásához fűződnek és méltatta a megnyitás pillanatának jelentőségét. Tolna vármegye képviselőjében Simonsits Elemér alispán mondott köszönetet, hogy a kereskedelmi miniszter lehetővé tette a közgazgatásilag fontos irány megnyitását. Mikor az első vonat a községeket érintette, a közbeeső falukban ezrekre menő közörség viharos éljenzésben tört ki.

— **Esti kirándulás.** A magyar-horvát hajóstársaság „Tatra” gőzösevel kedden, aug. 31-én esti kirándulást rendez a Kvarneróra.

— **Feljelentett nyilvánház tulajdonos.** Bucz Riza kéjő feljelentést tett Heidenfeld Mór, egyik éjjeli örömtanya tulajdonos ellen, hogy eltavozásakor összes ruhaneműjét jogtalanul visszatartotta. A rendőrség a ruhákat Heidenfeld lakásáról elhozatta, a kofferben talált ruhaneműkről leltárt vett fel s Heidenfeld ellen megindította az eljárást.

— **Tolvaj unokaöccs.** Trevisani Mária magánzónó ma a rendőrségen feljelentette Bobnincs Mario nevű unokaöccsét, hogy szekrényét feltörte s abból 116 koronát elrabolva megszökött. A károsult rokon azt hiszi, hogy a tettes Pólába szökött. A rendőrség megkeresést intézett a pólai rendőrséghez.

— **Megcsalt szakácsné.** Uglianovich Jozefin Fiumében lakó szakácsnő körülbelül egy évvel ezelőtt megismerkedett Walterstein Antal 35 éves gráci illetőségű emberrel. Walterstein nagy igyekezettel tette a szépet a szakácsnőnek, aki szívesen fogadta az udvarlást. Az udvarló elmondotta a szakácsnőnek, hogy ő titkos rendőr és több mint négyszáz koronát, ékszereket és sorsjegyeket csalt ki a hiszékeny szakácsnőtől, hogy kocsmát nyit s hamar az üzlet megindult, úgy hálából feleségül veszi őt. A szakácsné vakon elhitte Walterstein minden szavát s nem tudta, hogy Waltersteinnek felesége és négy gyermeke van. Egy szép napon aztán a férfi eltűnt. A megcsalt szakácsnő most a rendőrséghez fordult mely minthogy megtudta, hogy Walterstein Zágráb felé utazott távirati megkeresést intézett a közbeeső városok rendőrségeihez, többek között a károlyvárosi rendőrséghez is, amelynek sikerült a csaló embert leartóztatni. A rendőrség azt hiszi, hogy Walterstein több ilyen csalást követett el. Megindították ellene a vizsgálatot.

— **Kénsavat ivott.** Cernich Bartelomeo a közeli Sirolin lakó napszámos egy idő óta lakásában kénsavat tartott. Benedetto nevű 7 éves fia tegnapelőtt valahogyan hozzányúlt a kénsavat tartalmazó üveghez, s mivel azt hitte, hogy abban bor van, az üveg tartalmát kiürítette. Rövid idő múlva azonban szörnyű bánalmak gyötörték. Ágyba fektették és ápolni kezdték, a fiu azonban orvosi segítség hiányában nemsokára meghalt. Holttestét a sirolin szomszédságában levő san matteoi temető hullaházába szállították, ahol felboncolják. A gondatlan szőlők ellen megindították az eljárást, mert a kénsavat könnyen hozzáférhető helyen tartották.

— **Holttest az erdőben.** Tegnap a kora reggeli órákban néhány napszámos Preluca közelében egy sűrűségben emberi holttestre akad. A felfedezést közölték a voloscai kerületi kapitánysággal, honnan egy vizsgálóbizottság szállt ki a helyszínére. A feloszlásban levő holttest mellett egy revolvért találtak, amiből arra következtetnek, hogy a szerencsétlen ember öngyilkosságot követett el. A harminc év körüli ember zsebeiben semmiféle iratot nem találtak, mely személyazonosságát megállapíthatta volna. A hullát a castuai temető halottas házába szállították, ahol felboncolják.

— **Eltűnt leány.** A kaposvári főszejtőbizottság közölte a fiumei rendőrséggel, hogy Szántó Julia 15 éves kaposvári leány szüleinek lakásáról eltűnt. Minthogy a főszejtőbizottság azt hiszi, hogy a lélekkufárok kezébe került, kérte a rendőrséget, hogy saját hatáskörében indítsa meg a nyomozást.

— **A nagyszerb pőr.** Zágrábi tudósítónk jelenti: A nagyszerb felségárulók bűnpörének mai tárgyalásán az elnök közölte a tanács határozatát, mely a védőknek tanuk kihallgatása és akták felolvasására vonatkozólag benyújtott javaslatainak részben helyt ad, részben nem. A tanács elutasította a védelem mindazon javaslatait, amelyek a per érdemi elintézésére nézve fontossággal nem bírnak. A mintegy 20 mentő tanu kihallgatása hétfőn kezdődik. Ezután befejezték az akták felolvasását és a holnapra ünnepre való tekintettel a tárgyalást 12 órákor rekesztették be és hétfőre halasztották.

— **Beleesett a tengerbe.** Sirola János 9 éves fiúmei illetőségű fiu tegnap délelőtt a molo-Adamichon sétált. Járkálás közben elbámulta magát s belebotlott egy gőzöst a parthoz erősítő kötélbe, úgy, hogy beleesett a tengerbe. Néhány járó-kelő mentette ki az önkéntelen fürdőből.

— **A nyár és a szenvedő emberiség.** Sok betegre kinzó hatással van a nagy nyári meleg. A nap tropikusán hő sugarai bágyasztó izzadságot váltanak ki amugy is elgyengült szervezetből és a betegnek nincs menekülése a kinzó hőség elől, még fürdőhelyen sem. All ez különösen idegfejében, gyengeségben, álmatlanságban, csusz, reuma és ischiásban szenvedőkre. Pedig adva van az enyhülés és gyógyulás módja, amely nemcsak hogy ellensúlyozza a hőség kinzó hatását, de biztosan helyreállítja az egészséget. Aki ezt a módot meg akarja ismerni az olvassa el az „Értekezés a villamos gyógymódról” című könyvet, a melyet kívánatra ingyen és bérmentve, zárt borítékban küld meg mindenkinek az Elektro Vitalizer orvosi rendelő intézet, Budapest, Károlykörút 2. félemelet 50. sz.

— **Letartóztatott vasutas.** Vinkovics György 24 éves somogyi illetőségű vasutast tegnap este 8 órákor letartóztatták, mert részeg állapotban a via del Macellon feltartóztatta a járókelőket s jobbra-balra ökölütéseket osztogatott.

— **A járda elfoglalásáért.** A rendőrségen feljelentették Segnan Romano építész, mert a Belvedere egyik utcáján nagy tömeg építési anyagot halmozott fel, továbbá Benco Ernesto drogeria tulajdonost, mert üres ládával elfoglalta az utcát.

— **Kocsmái verekedés.** Balac Pál 27 éves berlici illetőségű napszámos, tegnap este az óváros egyik kocsmájában nagy verekedést rogtönzött s verekedés közben a boros és sörös poharakat összetörte. Balacot a rendőrség leartóztatta.

— **Részeg kocsis.** Coco Ferenc 38 éves cillii kocsis, aki a Padoani cégnél van alkalmazva, tegnap a délutáni órákban áruval megpakolt kocsijával Szusák felé hajtott. Részegen ült a bakon s a villamos sínekre hajtott, úgy hogy a villamos kocsi közlekedését megakadályozta. A részeg kocsis letartóztatták s megindították ellene az eljárást.

— **A vasuti kocsiában aludt.** Maivunac György 15 éves fuzinei illetőségű egyén ma éjjel egyik vasuti kocsiában aludt. A detektívek a rendőrségre kísérték, ahol letartóztatták.

— **Elkobozott barack.** Derencin Leo vásárbiztos utasítására a vásárbiztoság alkalmazottai Mofet Gaetano 23 éves bari-i illetőségű gyümölcsárutól huszonöt kilogram romlott baracot elkoboztak. Mofet Gaetanot feljelentették egészségügyi kihágásért, továbbá mert iparhatósági engedély nélkül gyümölcsöt árusított.

— **Pórujárta biciklista.** A drenovai rendőri kirendeltségen tegnap este megjelent Zdrili Pasquale fiumei városi vámos és kérte, hogy szállítsák be a kórházba, mert biciklijével teljes erővel a falnak ment s fején erősen megsebesült. Beszállították a kórházba. Allapota súlyos.

— **Meglopott utas.** Guts Lipót tegnap este bejelentette a rendőrségen, hogy az állomás második osztályu váróterméből ellopták utazóbőröndjét, amelyben nagyobb mennyiségű ruhanemű volt. A károsult utas egy montenegrói egyénre gyanakszik, aki ugyanakkor a váróteremben tartózkodott.

— **Meglopott rendőr.** Prodam rendőr feljelentésére tegnap este letartóztatták Obrad Károly napszámost, aki a nevezett rendőr lakásából cipőt lopott.

— **Utcai botrányért.** Weczler Lázár 24 éves fiumei tisztviselő és Weczler Simon kávéháztulajdonos tegnap este a Via Voloscán összeverekedtek s nagy botrányt csináltak. Megindították ellenük az eljárást.

— **Írógép tolvajok.** Grossberger János és Hochmann Teréz bécsi illetőségű egyének Bécsben írógépiskolát nyitottak és az Underwood írógépgyártól husz írógépet vásároltak részletfizetésre. Az első részlet fizetés után azonban a gépekkel együtt megszöktek. A gyár feljelentést tett ellenük a bécsi rendőrségen, amely ma átiratban kérte rendőrségünket, hogy saját hatáskörében nyomozzon.

— **Kirándulások a tengeren.** A magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság gőzösei kedvező idő esetén, vasárnap, augusztus 29-én a következő rendkívüli kirándulásokat fogják rendezni:

Rabaz-ba a „Senj” gőzössel, indulás Fiuméből d. u. 2 órákor. Visszajövet Rabazból este 7.30 órákor. Menetjegy ára oda vissza 1.60 korona személyenként.

Cirkvenicába és Noviba a „Szamos” termes gőzössel d. u. 2.30 órákor; visszajövet Noviból délután 6.30 órákor és Cirkvenicából d. u. 7 órákor. Menetár oda és vissza személyenként 1.50 korona. A kirándulási jegyek csak Vasárnap érvényesek és válthatók a d. e. 8.45, 10.— és d. u. 1 órai hajó elindulásánál. Ezen jegyek az esti szalonhajóval való visszatérésre is érvényesek.

Portoré és Buccariba az „Abbazia” gőzössel d. u. 2.30 órákor Urinj érintésével. Visszajövet Buccariból este 7 órákor. Menetár oda és vissza 80 fillér személyenként.

Abbazia a „Lovrana” és „Stefánia” szalon-gőzöskökkel d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12-kor, délután 2, 3, 4, 5, 6 7 és 8^{1/2} órákor. Utolsó járat Abbaziából Fiuméba 8 órákor este. Menetár oda és vissza személyenként 1.20 korona.

Fiuméből Abbaziába az „Istriano” és „Dráva” gőzössel omnibus vonal. Indulás Fiuméből d. e. 9.30 és 11.30 órákor, továbbá d. u. 1.30 3.30 4.30 5.30 6.30 és 7.30 órákor.

Abbazia a „Istriano” és „Dráva” gőzössel d. e. 10.30 órákor d. u. 12.30, 2.30, 4.30 5.30 6.30 7.30 és 8.30 órákor. Menetár személyenként 20 fillér. Ezen gőzösré érvényes jegyek csak a gőzhajón kaphatók.

Ezenkívül kedvező idő esetén még egy esti járat, indulás Fiuméből 9 és Abbaziából fél 11 órákor. Menetár oda és vissza 1.20 korona személyenként.

Ikába, Lovranába és kirándulás Moschienizzába a „Hrvat” gőzössel d. u. 2.30 órákor, érintve menelkor Voloscat, Abbaziát, Ikát és Lovranát. 4 óra 10 perccel indulás Lovranából Moschienizzába, ahová a gőz 4.30 órkor érkezik.

Indulás Moschienizzából este 6.30 órákor érintve Lovranát 7, Ikát 7.30 és Abbaziát este 7.50 órákor. — Menetár Lovranáig 80 fillér, Moschienizzáig 120 korona személyenként oda és vissza.

Lovranába közvetlenül a „Dráva” gőzössel d. e. 7 és 11.30 órákor. Menetár oda vagy vissza 80 fillér személyenként. Indulás Lovranából d. e. 8 órákor és d. u. 2 órákor közvetlen Fiuméba.

— **A kikötőből.** Augusztus 28. érkezett: „Jadran” osztrák gőzös Metkovichból 36 tonna vegyes áruval; „Árpád” magyar gőzös Maltából üresen; „Bavarian” angol gőzös 150 tonna vegyes áruval.

Indult: „Istria” osztrák gőzös Santosba 1150 hordó liszttel, 100 láda árpával és 10 tonna cementtel.

Emma, gyermekem, mit lát a szemem!

Itt föl, 3090 méterrel a tenger fölött, a világ legelrejtettebb zugában meg lehet vásárolni Fay valódi sződeni ásványpasztilláját és végre alaposan nekimehetek kellemetlen meghűlésemnek. Most ismét láthatjuk, hogy a jó dolog mindenhová eljut. Tisztelt uram, adjon mindjárt három skatulyával, hogy ne jussak ismét zavaros. És majd meglátod, gyermekem, milyen hamar friss és élénk leszek újra. Fay valódi sződenie (egy skatulya 1 korona 25 fillér) egyszerűen nem tűr meghűlést.

Vezérképviselő Magyarország-Ausztria részére Güntzert W. Th. IV., Grosse Neugasse 17.

— A Lidóra utazók figyelmébe ajánljuk a Carraro testvérek, tulajdonát képező gyönyörű új Principessa Giovanna villát, (Splendide-szálló), mely teljesen modernül és minden elképzelhető kényelemmel berendezve, mégis egyike a Lidó legolcsóbb szállóinak.

Távirat ◀▶ Telefon.

Képviselői beszámoló.

PÖSTYÉN, aug. 28. Markhof Aladár alkotmányparti képviselő ma tartotta meg itt beszámolóját. Markhof kijelentette, hogy feltétlenül hisz a fuzio létrejöttében s reményli, hogy az új Apponyi, Kossuth, Andrássy kormány a helyzetet véglegesen szanálni fogja.

Ujságírók a parlamenthez.

MAROSVÁSARHELY, aug. 28. A marosvásárhelyi lapszerkesztők és ujságírók ma Petrik Zsigmond a függetlenségi párt elnökének elnöklésével ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a parlamenttől védelmet kérnek a marosvásárhelyi hatóságok ellen, amelyek politikai okokból a lapokat üldözik, az elárulási engedélyt megvonják s a sajtót becsmérlő kifejezésekkel illetik.

Katholikus nagygyűlés

Szegeden.

SZEGED, aug. 28. A katolikus nagygyűlés, amely holnap kezdődik s három napig fog tartani, nagyszabásúnak ígérkezik. Zichy János gróf már ma reggel Szegedre érkezett, nyolc megyés püspök pedig ma este érkezik ide nagy kísérettel. Ma este nagy eukarisztikus körmenet lesz, amelyet nagyszámu hívők jelenlétében harminc pap fog vezetni. Minthogy a hatóságok tüntetéstől tartanak, Lázár György polgármester a hatonai hatóságoktól hatonaság kirendelését kérte.

Krivicki a vádtanács előtt.

BUDAPEST, aug. 28. A fiumei bankrablók budapesti cinkostársát, Krivickit, ma két szuronyos börtönőr a vádtanács elé kísérte, ahol kihirdették előtte a vádtanács határozatát, amely vizsgálati fogságát meghosszabbította. Krivicki a vádtanács határozatában megnyugodott.

A kassai pokolgép merénylet tettese.

BUDAPEST, aug. 28. A kassai pokolgép merénylet ügyében megállapították, hogy a pokolgépet Junga Sebő főhadnagy, a nagykanizsai 20-ik honvéddalvezéred második századának parancsnoka küldötte. Junga családosa ember s négy évvel ezelőtt Kassán állomásozott s az ottani 9-ik honvéddalvezéred hatodik századának volt a parancsnoka. Ekkor ismerkedett meg Mátyássy hadbíróval. Mikor Jungát Nagykanizsára helyezték át, elutazása előtt azt mondotta egyik ismerősének, hogy „Mátyássynak még eszébe fog jutni“ Junga Sebő főhadnagy aki az állomás helyétől távol, gyakorlaton tartózkodik, még semmit sem tud az őt fenyegető letartóztatásról. Ma reggel egy százados hadbíró Budapestről Nagykanizsára utazott, hogy a bűnös főhadnagyot letartóztassa. Mikor Kassán Mátyássy honvéddalvezéreddel közölték, hogy a tettes Junga Sebő volt, a hadbíró percekig szóval maradt, majd kijelentette: „ezt nem hittem volna. Nem érdekeltem meg tőle.“

Elítelt gonosztevők.

ESZÉK, aug. 28. Az itteni törvényszék ma Hodzsa Hando mohamedán előimádkozót, mert Tatkovics Musztafa török kereskedőt meggyilkolta, két évi halálra ítélte. Zubovics Sándor tanítót pedig, aki kis leányokon erőszakot követett el, egy évi börtönre ítélte.

Merénylet

egy rablófőnök ellen.

SZALONIKI, aug. 28. Handan rablófőnök ellen merényletet követtek el. A rablót haldokolva szállították a kórházba. Több gyanús egyéni letartóztatták.

A reimsi repülőgépverseney.

REIMS, aug. 28. A tegnapi nap ünnepelt hőse Fahrman. A jeles léghajós, ki már évek óta kísérletezik fáradhatatlanul repülőgéppel, tegnap győzelmet aratott. Fahrman 3 óra, 4 perc és 56 másodperc alatt 180 kilométernyi utat tett meg s ezzel leverte az összes eddig fenálló rekordokat az idő tartamára és az ut hosszúságára nézve, köztük Lathamét is, aki tegnapelőtt 154 kilométert tett meg 2 óra 20 perc alatt. Ez utóbbi léghajós is egyébként tegnap Fahrmanal egy időben felszállva 110 kilométeres utat tett meg. Fahrmannt nagy ovációkban részesítették.

Matróztanoncok sztrájkja.

LONDON, aug. 28. A Themzén nagy sztrájk készül mindenféle kirakodó, munkások és matrózok közt és a sztrájk azzal fenyeget, hogy a kikötőben megakad minden munka. Abból támadtak ellentétek, hogy a fuvarszállító hajótulajdonosok egyesülete 14 órás munkaidőt követel a tanoncoktól, míg az egyesült munkásszervezetek 12 órás munkaidő mellett vannak. Körülbelül 400 tanonc már sztrájkol.

A görög király lemondása.

BERLIN, aug. 28. Londonból táviratozzák, hogy ottani diplomáciai körökben híresztelik, hogy György király le akar mondani a trónról. A híresztelés Konstantinápolyból származik, de eddigelé még nincs megerősítve. Beavatottak beszélnek, hogy a krétai védőhatalmak közölték az athéni kormánnyal, hogy a görög trón biztonságáért nem állanak jót, ha Görögország a krétai kérdésben tovább is bőszíti Törökországot.

A melillai csapatok

előrenyomulása.

PÁRIS, aug. 28. San-Sebastianból jelenti a Matin, hogy a spanyol külügyminiszter a melillai csapatok előrenyomulásának megkezdéséről szóló hírekkel szemben kijelentette, hogy az ottani események csak annyiban állanak, hogy a csapatok előnyomulások megkönnyítésére megszállottak bizonyos pozíciókat, aminek folytán az előrenyomulás néhány napi haladékokat szenved.

Kobelt és Vidákovics

BRISTOL KÁVÉHÁZA

ABBAZIA.

Esténként

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányzenekara hangversenyez. Utolsó hajó Fiuméba este 1/2 11 órakor.

ifj. Latcovich János

FIUME, Kossuth Lajos u. 2.

TELEFON száma 994.

Mindennemű fehérnemű- és divat- árucikk legolcsóbb forrása

Zefiringek valódi színekben.

Legfinomabb és legdivatosabb nyakendők. -- Fehér és színes gallérok és kézelők. -- Sétapálcák. -- Valódi selyemernyők. -- Bőr- és cérnaektyük.

Fürdőruhák.

Magyar kiszolgálás!

Különbféle butor olcsón eladó

és ugyanott a lakás átadandó. Cim: Via Cappuccini 2. IV. em.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett
Egyedüli magyar étterem.

Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kétünö villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

MÜSCHONG-BUZIASFÜRDŐ

BUZIÁSI PHÖNIX VIZ
ÜDÍT - GYÖGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légúti és a kiválasztós szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult. Orvosiilag ajánlva. Fiumel főraktár FRANC. JECHEL cégnél.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A tőkekamatadót a bank önmaga viseli.

Hotel Pensió JOLANDA

VELENCE

Legolcsóbb, legszebb fekvésű szálló Riva degli Schiavoni, 200 lépésnyire a Márktértől.

Modern kényelem. Villanyvilágítás.
Kitűnő konyha. Szobák 3 lírától feljebb.
Pensió 8 lírától feljebb.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Egészen új műsor

Bonitta la Feria spanyol táncok,
Szép Erzsébet magyar szubrett,
Perény Nusi nemzetközi énekesnő,
Blanche Henriette bécsi szubrett,
Bertasi Amalia olasz énekesnő,
Omero Lina nemzetközi táncok,
Doreé Em.ry angol ének és tánc,
Csillag Anny magyar szubrett,

Les Oskars olasz, spanyol és francia duettisták.

Karmester :
Virgilio Virgili

Rendező :
Venutti Nino.

Kezdeté este 9 órakor.

Új műsor.

Belépti díj I kor.

Nagy látványosság.

Bratovich G. N.

könyvtérszete átköltözött a Castello utca 9. számú Kucich-házba. Telefon sz. 766.

Minéi számosabb megrendelésért esedezik továbbra is

Bratovich G. N.

FILIPPOVICH EDE
Uri és női fodrász terme
 Fiume, Deák-korzó 30. szám
 külön női teremmel, hol fejmosás vil-
 lanyos készülékkel, hajfestés, manicure,
 pedicure és mindennemű haj- és fésülési
 munka kifogástalan jó és gyors kivitelben
 végeztetik.
Előkelő uri fodrász terem.
Ujságkihordó
 (asszony vagy leány is) jó fizetéssel
 azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhi-
 vatalában Vicolo dell'Ospedale Casa
 Wurzer I. em.

Magyar okleveles szülésznő,
 ki horvátul és németül is beszél a n. é.
 hölgyközönség b. pártfogásába ajánlja
 magát. Cim Borka Mihályné Fiume Via
 Gisella 9. sz.

Átköltözés
 1909 augusztus 1-étől
Standut Oel Company
 irodája Fiume
Via Riva 2. sz. I. emeleten van.

Még azokat is, akik éveken át mást
 használtak, meghódította a valódi

ERŐ
SÓSBORSZESZ,
 mert mindazt egyesíti magában amit egy
 igazán jó és hatásos házi készítmény várni lehet.
 Öre az egészségnek, fertőtlenítő, erősítő és
 edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan
 mint szájviz, haj- és bőrápolószer.
Szükséges minden háztartásban.
 Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2
 koronás üvegekben.
 Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld
 utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése
 után.
KOSMOS laboratórium, GYŐR.
 Kapható mindenütt.

Lido-Velence Splendide szálló
Villa Principessa Giovanna
 Tulajdonosok: FRATELLI CARRARO

Elsőrangú, ujonnan épített szálló gyönyörű, csendes
 fekvésben, remek kilátással a lagunákra és Velencére.
 Nagy előcsarnok terrasszok, villanyvilágítás, lift, köz-
 ponti fűtés, dohányzó, billiárd, olvasó- és hölgyterem.
 Külön lakásrészek fürdővel és toilette-helyiséggel. Tágas kert.

Penzió és külön megállapodások
 családok részére igen mérsékelt áron.
 Nagy étterem. -- Elsőrendű konyha és kiszolgálás.
 Pilseni és müncheni sör.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Corsia Deákon az
 állomással szemben levő volt „New-York“ kávéházat átvettem és

„BALATON“ kávéház
 elnevezés alatt teljesen átalakítva újból megnyitottam.
 Kérve a n. é. közönség szíves pártfogását maradok tisztelettel
 STEINER I.

Csemegeolaj behozatal és kivitel
 finom, kiváló finom és legfinomabb minőségben bádognan-
 náknak és hordókban. Olcsó áron szállítja e kiváló külön-
 legességeket bérmentve minden vasuti és hajóállomásra a
Tengermelléki Kereskedelmi Társaság
 Fiume Corso 12 I. emelet.

VELENCEBEN
 mozaikáru, korallok és velencei kül-
 önlegességek legolcsóbban kaphatók

Franco G. cégnél
 Szt. Márktér 114. és 140. szá-
 mu bolt és S. Moisè 1344.

Nem kell többé tésztát otthon készíteni.
 Friss tojással bolognai módra ké-
 szült tészta kapható a vásárcsarnok
 23-25-27-29. sz. rekeszeiben.
 főraktár
PONZECCHI R. U. tésztagyárában
 P. Urményi 2. - Fiume - Vicolo Bottai
 Telefon 777. sz.
 Olasz tészták raktára. Paradicsom
 és konzervek raktára.

GUSTINCICH JÁNOS
 finomsütődéje
 Fiume, Via Alessandrina I. sz.
 készíti elsőrendű
tea-kétszersültet
 luxus- és házikenyeret, Gra-
 ham- és rozskenyeret. Ezen-
 kívül elfogad sütsére kenyeret
 és süteményeket.
 Nagy lisztraktár a legelső
 budapesti gőzmalmokból.
 Házhoz szállítás! Telefon 853 sz.
 Kétszersültek postai csomagban is
 szétküldetnek.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
 részvénytársaságának.
 (gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.
 Iroda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 226.
 Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ
DUPLA MALÁTA SÖR
 Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
 A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
 talmazó eredeti ládában érkezik frissen a
 gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül-állan-
 dóan raktáron van kiviteli és márciusi sör,
 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes
 palackot tartalmazó eredeti ládában
 Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
 kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.
 DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fő-
 szer- és csemege-üzletben.
Mindenkor friss csapolás:
 Főképviselet: Rupnik Emil, Urményi-tér 6.

Bonin Penzió - Velence
 S. Marco, Corte Barozzi.
 Kitűnő bécsi penzió, főleg ma-
 gyarok és osztrákok által látog-
 gatva, egy percnyi távolságra a
 Márkus tértől.
Napi penzió ár hét lira.
Megnyílt! Megnyílt!
 Az ujonnan átalakított
 „Monte Verde“ vendéglő
 kerthelyisége. Kitűnő kiszolgálás. Finom
 ételek és italok.
 Naponta cigányzene.
 A magyarok legkellemesebb szórakozó
 helye.
 A vendéglős.

Hirdessen „A TENGERPART“ napilapban!

„A Tengerpart“ immár hatodik évfolyamban jelenik meg és oly elterjedésnek örvend, a
 milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART“ minden hirdetése eredménynyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.
 Telefon 229. sz. Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve. Telefon 229. sz.

„A Tengerpart“ független és szókimondó irányával szerezte meg
 népszerűségét és olvasottságát.